

สรุปรายงานการประชุม
 Southeast Asia Regional Conference on Access to Justice
 วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

การประชุม	การประชุมระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Regional Conference)
หัวข้อ	การเข้าถึงความยุติธรรม (Access to Justice)
ผู้จัดการประชุม	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
ผู้แทนกรมบังคับคดี เข้าร่วมประชุม	นางสาวรัตนาวดี สมบูรณ์ รองอธิบดีกรมบังคับคดี นายภัทร วัฒนชัย นิติกรปฏิบัติการ กลุ่มงานวิชาการ พป.
ความเป็นมา	สืบเนื่องจากสหประชาชาติได้รับรอง “หลักการและแนวปฏิบัติแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือด้านกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” (United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems) เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศต่างๆ นำไปใช้กำหนดนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรการต่างๆ ภายในประเทศ ในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายตลอดทั้งกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ในชั้นก่อนการพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี และหลังการพิจารณาคดี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม คือ ภารกิจในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การเยียวยาเหยื่ออาชญากรรม และการคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จึงจัดการประชุมนี้ขึ้น
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> > เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมจากผู้เชี่ยวชาญในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเน้น ๓ ประเด็นหลัก คือ <ul style="list-style-type: none"> • การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา • การเยียวยาเหยื่ออาชญากรรม และ • การคุ้มครองพยานในคดีอาญา

	<ul style="list-style-type: none"> > เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม > เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายผลักดันการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประเทศในภูมิภาคอาเซียน > เพื่อเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เรียนรู้และพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งภูมิภาคต่อไป
--	--

วาระเปิดประชุม	
----------------	--

พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา	<p>ประเทศไทยมีการรับรองสิทธิการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติต่างๆ แต่ยังเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งถึง และเป็นธรรม เนื่องจากหน่วยงานราชการของไทยมีลักษณะแบ่งส่วนงานที่รับผิดชอบออกเป็นส่วนๆ และยังมีองค์กรอิสระอีกจำนวนมาก จึงทำให้ขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมและบริหารงานโดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง</p> <p>เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารประเทศและอำนวยความยุติธรรมประชาชนจึงคาดหวังจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเข้าถึงความยุติธรรม และเป็นเรื่องธรรมดาที่พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายของประเทศที่เจริญแล้วต้องการผลักดันให้ประเทศที่ด้อยพัฒนาว่ายึดถือและปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามจะต้องคำนึงถึงความพร้อมและความเป็นจริงของสภาพสังคมนั้นๆ ด้วย เช่น ในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิต มีประชาชนโดยทั่วไปบางกลุ่มเชื่อว่าโทษประหารชีวิตเป็นสิ่งที่เหมาะสมตามหลักตาต่อตาฟันต่อฟันแล้ว แต่ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนรวมถึงความเห็นส่วนตัวแล้วเชื่อมั่นกับมาตรการการลงโทษวิธีอื่นๆ มากกว่า ดังนั้นจึงเป็นเรื่องของทรรคนะคติของประชาชนที่จำเป็นต้องมีได้รับการปรับเสียก่อน เป็นต้น</p> <p>ในประเด็นเรื่องการช่วยเหลือและการเยียวยา ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งมีหลักการว่าผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาควรได้รับการเยียวยาโดยรัฐ เนื่องจากการกระทำผิดอาญานั้นถือเป็นความบกพร่องของสังคม สังคมจึงควรมีส่วนรับผิดชอบในความเสียหายนั้นๆ ด้วย โดยไม่คำนึงว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดซึ่งพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมศาล ค่าประกันตัว ค่าทนายความ เป็นต้น ดังนั้น ในประเด็นนี้ประเทศไทยมีกฎหมายรับรองสิทธิแก่ประชาชนแล้ว แต่อาจเกิดปัญหาในการบังคับใช้ที่ยังขาดประสิทธิภาพอยู่ เช่น</p>
-----------------------	--

ประชาชนในหมู่บ้านที่ห่างไกลยังไม่ทราบถึงสิทธิของตนตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ จึงเป็นปัญหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนทราบและเข้าถึงความยุติธรรมตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้

ในประเด็นของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการระงับข้อพิพาท ในทางแพ่ง หรือถ้าเป็นทางอาญาก็จะต้องเป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดสถานเบา นั้น ถึงแม้ในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการแล้วก็ตาม แต่น่าจะเป็นเรื่องยาก ในการตรากฎหมายฉบับนี้ได้สำเร็จ เพราะมีหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ไม่เห็นด้วย

ในประเด็นการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายในคดีอาญา ประเทศไทยก็มีกฎหมายที่ สร้างมาตรการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองพยานและผู้เสียหาย แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ในความเป็นจริงหรือในทางปฏิบัติแล้วมาตรการเหล่านั้นยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก กลุ่มผู้มีอิทธิพล และคงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าทุกประเทศต่างมีปัญหาเรื่องผู้มีอิทธิพล เช่นเดียวกัน อีกทั้งการให้ความคุ้มครองพยานตลอด ๒๔ ชั่วโมงก็ยังไม่สามารถทำได้ อย่างเต็มที่ในทางปฏิบัติ ในการประชุมครั้งนี้จึงอยากให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มาอภิปราย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงทางปฏิบัติ ไม่ใช่เพียงทฤษฎีเท่านั้น ซึ่งจะได้เป็นเวทีในการ เรียนรู้และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีเลิศของตนเองในเรื่องการดำเนินการให้ประชาชน สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างแท้จริงในทางปฏิบัติ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ให้ประชาชนในประเทศของตนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

หัวข้อที่ ๑ ความสำคัญของสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice, TIJ) มุ่งเสริมสร้างความยุติธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล ซึ่งทั้งในมุมมองต่างชาติ และภายในประเทศล้วนเห็นว่าการเข้าถึงความยุติธรรม (Right to Access to Justice) นั้นถือเป็นแกนหลักของความยุติธรรม

สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมนั้นเป็นสิทธิที่เชื่อมโยงถึงสิทธิอื่นๆ เช่น สิทธิในการ พัฒนา (Right to Develop)

(๑) ปฏิญญาสากลต่างๆ (Universal Declaration) ได้ให้ความสำคัญของการเข้าถึง ความยุติธรรม (Access to Justice) ว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) เช่น

- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, ICCPR)

	<p>ซึ่งกำหนดให้สิทธิการเข้าถึงความยุติธรรม (Right to Access to Justice) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ กฎเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, SMR) เป็นหลักการปฏิบัติขั้นพื้นฐานต่อผู้ต้องขัง ซึ่งรับรองคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและพยายามตลอดจนการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ➢ สนธิสัญญาในภูมิภาคยุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights, ECHR) <p>(๒) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละวันนั้น จะต้องมีมาตรการบางอย่างโดยเฉพาะเพื่อเป็นการรับรองการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม ซึ่งการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย (Legal Aids) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ เช่น การคุ้มครองสิทธิของพยาน การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เป็นต้น</p> <p>เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (United Nation Assembly) ได้รับรองแนวคิดและหลักการการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (United Nation Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems) ดังนั้น ชาติสมาชิกจึงมีความผูกพันที่จะต้องจัดให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยอาชญากรรมและยาเสพติด (United Nations Office on Drugs and Crimes, UNODC) ได้จัดทำแนวปฏิบัติในการจัดให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ชาติสมาชิก ตลอดจนอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา</p> <p>ในประเด็นการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพกับหลักนิติธรรม (Rule of Laws) นั้น จะต้องมีการให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษโดยเฉพาะ แก่สตรี เด็ก และกลุ่มบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เช่น คนยากจน ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้มักจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่ต่ำกว่า</p> <p>เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (13th United Nation Congress on Crime Prevention and Criminal Justice) ณ กรุงโตเกียว ได้รับรองหลักการการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและรวดเร็วเช่นเดียวกัน</p> <p>จากผลการศึกษาของ The United Nations Development Programme (UNDP) พบว่า หากการเข้าถึงความยุติธรรมเป็นไปได้โดยยาก ไม่เท่าเทียม และล่าช้าแล้ว</p>
--	---

	<p>อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ เสียโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพอีกด้วย</p> <p>นอกจากนี้ โครงการสร้างแรงบันดาลใจขององค์การสหประชาชาติ (Inspire Project) ก็มีการกำหนดให้การต่อต้านการค้ามนุษย์ (Human Trafficking) เป็นเป้าประสงค์ของโครงการ ที่จะมุ่งเน้นการเสริมสร้างและให้ความช่วยเหลือเหยื่อ โดยเห็นว่าการเสริมสร้างและให้ความช่วยเหลือเหยื่อจะสามารถส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมมีความเข้มแข็งในที่สุด</p> <p>ในประเด็นสิทธิการพัฒนา (Right to Development) นั้น จากผลการศึกษาของ The United Nations Development Programme (UNDP) และ ธนาคารโลก (World Bank) พบว่า ประเทศที่มีอัตราการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนต่ำ มักมีแนวโน้มให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่ำไปด้วย</p>
<p align="center">หัวข้อที่ ๒ หลักการและแนวปฏิบัติแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา</p>	
<p>Mr. Zaza Namoradaze</p>	<p>สืบเนื่องมาจากสหประชาชาติได้เห็นถึงปัญหาในการขาดช่องทางที่เป็นระบบในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่รัฐจัดให้ได้อย่างเต็มที่ ประชาชนส่วนใหญ่ที่ถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานอาชญากรรมมักเป็นคนยากจน และไม่สามารถจ่ายทนายความได้ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น องค์การสหประชาชาติจึงได้เรียกร้องให้ สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยอาชญากรรมและยาเสพติด (United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC) ทำการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่การเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายทั่วโลก อันได้แก่ หลักการและแนวปฏิบัติแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย (United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems) (เอกสารแนบ ๑) ซึ่งได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติแล้วเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยตราสารดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบการทำงานเพื่อเป็นแนวทางให้รัฐสมาชิกจัดทำระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายจะทำให้เกิดผลดีต่อปัจเจกชนทั่วไปและต่อสังคมโดยรวม โดยการพัฒนาระบบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่มีเหตุผลและสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการจับกุมคุมขังได้ดีขึ้น รวมทั้งเพิ่มความรับผิดชอบและการเคารพหลักนิติธรรมมากยิ่งขึ้น</p>

หัวข้อที่ ๓ การอภิปรายเรื่อง “การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน”
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผู้แทนประเทศไทย

- > ระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนของประเทศไทยยึดตามหลักการพื้นฐานกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และหลักการและแนวปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal in Criminal Justice Systems) ตั้งแต่ก่อนเข้า และระหว่างกระบวนการยุติธรรมตลอดจนการเยียวยา โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบกระบวนการเยียวยาผู้เสียหายและค่าทดแทนของจำเลยตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๔
- > นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีกองทุนยุติธรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง การดำเนินคดี หรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือประชาชน ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมถึงผู้กระทำการใดๆ เพื่อปกป้องคุ้มครอง หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้โดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในข้อ ๑๑.๕ ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพและยุทธศาสตร์ประเทศ เกี่ยวกับ “การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม”
- > ผลการดำเนินงานกองทุนยุติธรรม ตั้งแต่จัดตั้งกองทุนยุติธรรม - พ.ศ.๒๕๕๘ ในภาพรวม
  - ผู้มายื่นคำขอรับการสนับสนุนฯ ๑๖,๑๒๔ ราย
  - พิจารณาแล้วเสร็จ ๑๕,๒๒๒ ราย
  - อยู่ระหว่างพิจารณา ๙๐๒ ราย
  - จ่ายเงินช่วยเหลือ ๔๐๒,๘๑๖,๔๖๔.๗๗ บาท
- > ผลสำเร็จในการดำเนินงานของไทย
  - ประเทศไทยมีกฎหมายที่รองรับการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้เดือดร้อนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้เข้าสู่ความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เพราะมีกฎหมายชัดเจนในการปฏิบัติงาน

	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนผู้ยากไร้เดือดร้อนถูกล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพ สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเสมอภาคและเป็นไปตามมาตรฐานสากล • ขยายจุดบริการเพื่อรองรับการยื่นคำขอ แสวงหาข้อเท็จจริง พิจารณา เบ็ดเสร็จในจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด เป็นการบริการแบบ One Stop Service <p>➢ ข้อท้าทายของงานกองทุนยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมาย - ผลักดันให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. .... เพื่อให้กองทุนมีสถานะเป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ มีแหล่งที่มาของรายได้จากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน มีสำนักงานกองทุนยุติธรรมที่รองรับการทำงานที่ชัดเจน มีการช่วยเหลือที่ครอบคลุมตามมาตรฐานสากล ซึ่งในปัจจุบันร่างฯ ดังกล่าว ผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติวาระที่ ๑ แล้ว • ระบบและมาตรการ - เพื่อให้การประกันตัวไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ มาวาง แต่เป็นหนังสือรับรองแทน เพื่อลดภาระงบประมาณกองทุนยุติธรรม • ความร่วมมือ - การจับมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อประสานความร่วมมือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรับคำขอกองทุนยุติธรรม • โครงสร้าง - ผลักดันให้เกิดหน่วยงานในระดับจังหวัดทุกจังหวัดรองรับการทำงานกองทุนยุติธรรม
ผู้แทนประเทศบรูไน	<p>➢ หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • กระทรวงยุติธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบเฉพาะคดีอาญาที่มีความรุนแรง • องค์กรอื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ <ul style="list-style-type: none"> ▪ สมาคมกฎหมายแห่งบรูไน ▪ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งบรูไน (MKM) <p>➢ กระทรวงยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในคดีอาญาที่มีความรุนแรง เช่น ฆาตกรรม ค้ายาเสพติด ครอบครองอาวุธปืน เป็นต้น • ไม่มีกฎหมายบังคับให้รัฐต้องจัดหาทนายความให้ • การให้ความช่วยเหลือต้องไม่คำนึงถึงสัญชาติ • ให้ความช่วยเหลือเฉพาะในชั้นพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น และของ

	<p>ศาลอุทธรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> • หัวหน้าสำนักงานศาลฎีกาจะเป็นผู้พิจารณาให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเป็นรายๆ ไป • การแต่งตั้งที่ปรึกษาทางกฎหมาย จะแต่งตั้งทนายความจากสำนักงานกฎหมายต่างๆ สับเปลี่ยนหมุนเวียน โดยทนายความนั้นๆ จะต้องมีการประกอบวิชาชีพไม่น้อยกว่า ๕ ปี และการจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมายนี้ยังคงดำเนินต่อไปถึงแม้ว่าโทษในคดีจะลดเป็นโทษไม่รุนแรงก็ตาม <p>➢ สมาคมกฎหมายแห่งบรูไน</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีทนายความที่เป็นสมาชิก ๑๑๑ ราย • คลินิกกฎหมาย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๕ เพื่อให้คำปรึกษาทางกฎหมายในคดีแพ่ง คดีอาญา และกฎหมายอิสลาม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยกว่า ๗๕๐ ดอลลาร์บรูไน/เดือน <p>➢ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งบรูไน (MKM)</p> <ul style="list-style-type: none"> • วัตถุประสงค์ - เพื่อส่งเสริมศักยภาพของภาครัฐในงานสังคมสงเคราะห์ และเพื่อประสานความร่วมมือกับองค์กรไม่แสวงหากำไรอื่นๆ ทั่วประเทศในงานสังคมสงเคราะห์ • เป้าหมาย - มุ่งส่งเสริมสวัสดิภาพทางสังคมแก่เด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ และสถาบันครอบครัว • คลินิกให้คำปรึกษาทางกฎหมาย - จัดตั้งขึ้นปี พ.ศ.๒๕๕๖ โดยความร่วมมือกับสำนักงานกฎหมายเอกชนที่สมัครใจให้บริการโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ในปัญหาที่เกี่ยวกับความรุนแรงในประเทศ การหย่าร้าง ข้อพิพาทในทรัพย์สิน การคุกคามทางเพศ แรงงานต่างด้าว เป็นต้น โดยคลินิกมีบริการให้คำปรึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสัญชาติบรูไน และมีรายได้โดยเฉลี่ยไม่เกิน ๔๐๐ ดอลลาร์บรูไน/เดือน • ความสำเร็จและอุปสรรค - one stop service สามารถช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสได้มีประสิทธิภาพ แต่ยังคงเผชิญปัญหาขาดแคลนทนายความอาสา และการอบรมแก่ทนายความอาสา
<p>ผู้แทนประเทศ กัมพูชา</p>	<p>➢ องค์กรให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแห่งกัมพูชา (Legal Aid of Cambodia, LAC) เป็นองค์กรอิสระที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ และไม่แสวงหาผลกำไร ปราศจากการแทรกแซงจากการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและความรู้ถึงสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน</p>

	<p>อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง LAC ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ ๖๕ ราย โดยเป็น หนายความ ๑๘ ราย ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนกว่า ๕๐๐ ราย/ปี ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา</p> <p>> การดำเนินงานการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • เนติบัณฑิตยสภาแห่งกัมพูชา - มีภารกิจให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมายแก่ประชาชนผู้ยากไร้ แต่งบประมาณจากภาครัฐไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของประชาชน และในพื้นที่ต่างจังหวัดยังขาดแคลน หนายความอีกด้วย • องค์กรไม่แสวงหากำไร (NGOs) - ผู้เชี่ยวชาญในองค์กรไม่แสวงหา กำไรถือเป็นกำลังหลักของกัมพูชาในการให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมายแก่ประชาชน แต่ยังคงประสบปัญหาทางการเงินเช่นกัน และ ปัญหาด้านข้อจำกัดด้านต่างๆ • คลินิกให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในมหาวิทยาลัย - ถึงแม้ มหาวิทยาลัยต่างๆ จะตั้งอยู่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศก็ตาม แต่คุณภาพของนักศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือนั้นอาจยังไม่มีคุณภาพ ที่ดีเพียงพอ • จำศาล (Judicial Police) - ต้องจัดหาหนายความให้แก่ผู้ต้องหาทันที ภายหลัง ๒๔ ชั่วโมงนับแต่จับกุม แต่อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ห่างไกล อาจยังมีปัญหาในการจัดหาหนายความให้ • ศาลและอัยการ - กำหนดให้ต้องมีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ในระหว่างการพิจารณาคดีอาญาร้ายแรง และคดีที่เกี่ยวข้องกับ ยิวาชน <p>> ปัญหาและอุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ • ปัญหาด้านกระบวนการที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายไม่ได้ บังคับให้มีในชั้นสอบสวน • ปัญหาด้านคุณภาพของหนายความอาสา • ปัญหาของประชาชนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิของตน และ กระบวนการยุติธรรม
<p>ผู้แทนประเทศ อินโดนีเซีย</p>	<p>> กฎหมายฉบับที่ ๑๖/๒๕๕๔ ได้บัญญัติรับรองการให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมายแก่ประชาชน และมีมติคณะรัฐมนตรีและกฎกระทรวงรองรับ โดยมี ผลใช้บังคับเมื่อกลางปี พ.ศ.๒๕๕๖</p>

	<ul style="list-style-type: none"> > องค์การพัฒนากฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน เป็นผู้จัดสรรงบประมาณและเป็นผู้กำหนดมาตรการต่างๆ โดยมีหน่วยงานผู้ให้บริการ ๒๗๒ หน่วยงาน ทั้งการให้คำปรึกษานอกศาลและการดำเนินคดีในศาล > ผลงานที่ผ่านมา <ul style="list-style-type: none"> • การดำเนินคดีในศาล ทั้งสิ้น ๒,๕๗๔ คดี • การให้คำปรึกษานอกศาล ๗๓๓ เรื่อง > ปัญหาและอุปสรรค <ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานผู้ให้บริการไม่มีความคุ้นเคยกับระบบการเงินของรัฐบาล ในการเบิกจ่ายเงินตรง • ขาดแคลนบุคลากรในหน่วยงานส่วนท้องถิ่น • มีระบบการบริหารจัดการที่ไม่คล่องตัว > แนวทางการแก้ไขปัญหา <ul style="list-style-type: none"> • ลดขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงินตรง ให้สำนักงานระดับจังหวัด สามารถทำการเบิกจ่ายได้เอง • ออกกฎเกณฑ์ใหม่ • ใช้ระบบออนไลน์ในการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็ว
ผู้แทนประเทศลาว	<ul style="list-style-type: none"> > กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน <ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยเฉพาะ • รัฐธรรมนูญ – มีการรับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยรัฐจะต้องคำนึงถึงและไม่สามารถละเมิดได้ • กฎหมายวิธีพิจารณาคriminal พ.ศ.๒๕๕๕ – กำหนดให้ในคดีที่ผู้กระทำผิดอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี หรือผู้ที่ตาบอด หรือผู้ที่ไม่รู้ภาษาลาว หรือผู้ที่อาจจะได้รับโทษประหารชีวิต เป็นต้นนั้น รัฐจะต้องจัดให้มีทนายความ • กฎหมายว่าด้วยทนายความ พ.ศ.๒๕๕๕ – เนติบัณฑิตยสภาและทนายความต้องมีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ผู้ยากไร้ หรือผู้ด้อยโอกาส โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย • กฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.๒๕๕๙ – สิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก รัฐจะต้องจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย ทนายความ และผู้ปกครอง ตลอดกระบวนการดำเนินคดีอาญา • กฎหมายการพัฒนาและคุ้มครองสตรี พ.ศ.๒๕๔๗

	<ul style="list-style-type: none"> • พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๒๖ ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายการพัฒนา และคุ้มครองสตรี พ.ศ.๒๕๔๙ > กลไกการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน <ul style="list-style-type: none"> • กระทรวงยุติธรรม - ได้จัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ๒ แห่งในปี พ.ศ.๒๕๕๘ • คณะนิติศาสตร์ - มีโครงการให้ความรู้ทางกฎหมาย โดยการทำงาน ของนักศึกษากฎหมาย • เนติบัณฑิตยสภา - มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ๓ แห่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากการบริจาคของประชาชน • องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร - ดำเนินการให้บริการทางกฎหมาย รายย่อย โดยจัดตั้งเป็น ๖ ศูนย์ในเขตเมืองหลวงเวียงจันทน์ > แผนการดำเนินงาน <ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนโดยเฉพาะ • เพิ่มจำนวนศูนย์บริการในส่วนภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น • เพิ่มช่องทางในการให้บริการในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ แผ่นพับใบปลิว สื่อวิทยุชุมชน เป็นต้น • อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่กระทรวงยุติธรรม ทนายความ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ > ปัญหาและอุปสรรค <ul style="list-style-type: none"> • ความยั่งยืนในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน • ประชาชนขาดความรู้และไม่คำนึงถึงสิทธิของตนเอง • ความหลากหลายของชาติพันธุ์และวัฒนธรรม • ขาดแคลนเจ้าหน้าที่และทนายความ • ความยากในการเผยแพร่วัฒนธรรมการทำงานที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน
<p>ผู้แทนประเทศ มาเลเซีย</p>	<ul style="list-style-type: none"> > ไม่มีบทบัญญัติเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในรัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐมาเลเซีย แต่มีบทบัญญัติให้มีการแจ้งสิทธิ (Right to be informed) ทันทันที่เข้าจับกุม และมีสิทธิที่จะมีที่ปรึกษาทางกฎหมายในการต่อสู้คดี > มาเลเซียมี ๔ องค์กรในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน คือ <ul style="list-style-type: none"> • รัฐบาล - กรมการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย (พระราชบัญญัติการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย พ.ศ.๒๕๑๔) ให้ความช่วยเหลือ

	<p>เฉพาะผู้มีสัญชาติมาเลเซียในคดีแพ่ง หรือกฎหมายอิสลาม และการขอบรรเทาโทษในคดีอาญาที่ผู้ต้องหาไร้สารภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> • องค์การวิชาชีพทนายความ - เนติบัณฑิตยสภา (พระราชบัญญัติวิชาชีพกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๙) ให้ความช่วยเหลือทั้งผู้มีสัญชาติมาเลเซีย และชาวต่างชาติ ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา (โดยยึดผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก) • รัฐบาล - ความร่วมมือระหว่างวิชาชีพ - กองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแห่งชาติ (เริ่มดำเนินงานเมื่อเมษายน พ.ศ.๒๕๕๕) ให้ความช่วยเหลือเฉพาะคดีอาญาแก่ผู้มีสัญชาติมาเลเซีย แต่ในปัจจุบันได้ขยายความช่วยเหลือครอบคลุมถึงเด็ก และในคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิต โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ) <ul style="list-style-type: none"> • ศาลยุติธรรม - ประเด็นโทษประหารชีวิต. <p>> ข้อจำกัดและอุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปัญหางบประมาณที่มีจำนวนจำกัด • จำนวนทนายความไม่เพียงพอต่อความต้องการ • ขาดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะกรณีคดีอาญาที่มีโทษประหาร • การให้ความช่วยเหลือยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด - ครอบคลุมประมาณร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ <p>> ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ขยายการให้ความช่วยเหลือให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ • ขยายการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ไม่ได้มีสัญชาติมาเลเซีย โดยอาจให้ครอบคลุมถึงประชากรอาเซียน • ขยายการให้ความช่วยเหลือแก่คดีอื่นที่ไม่ใช่คดีอาญา • ปรับปรุงคุณภาพในการให้บริการ
<p>ผู้แทนประเทศ เมียนมาร์</p>	<p>> การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในเมียนมาร์ในปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • คู่มือศาลยุติธรรมเมียนมาร์ (พ.ศ.๒๕๙๒ G-Circular ฉบับที่ ๑๗) <ul style="list-style-type: none"> ▪ ย่อหน้าที่ ๔๕๗ - เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีในศาล ▪ ย่อหน้าที่ ๔๕๘ - การขอนำสำเนาเอกสารต่างๆ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม • ในเขตพื้นที่สังคมนิยม ข้อ ๘๙(๑) ของกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของคณะกรรมการบริหารสภาประชาชนระดับจังหวัด

	<p>(Township People’s Council Executive Board) อ้างถึงมาตรา ๔๙๒(๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและคู่มือศาลยุติธรรม ย่อหน้าที่ ๔๕๗ รวมถึงประกาศของสภาประชาชนระดับรัฐ (the State People’s Council) ฉบับที่ ๕/๑๙๗๕ ย่อหน้าที่ ๕๐</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายอัยการ พ.ศ.๒๕๔๔ มาตรา ๙(j) <p>➢ หลักพื้นฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายสำหรับทนายแก้ต่างจำเลยในคดีอาญา (Dock Brief Lawyers)</p> <ul style="list-style-type: none"> • คดีอาญาในฐานความผิดที่มีโทษประหารชีวิต • คดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก/เยาวชน ในความผิดที่มีโทษประหารชีวิต • การอุทธรณ์ต่อศาลสูงที่ดำเนินการโดยสำนักงานอัยการสูงสุด ภายใต้บทบังคับตามมาตรา ๔๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา <p>➢ กรณีที่จำเลยถูกพิพากษาลงโทษประหารชีวิต ก่อนจะลงโทษต้องผ่านกระบวนการ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีการทบทวนคำพิพากษาโดยศาลสูง (Revision) • ศาลฎีกาแห่งเมียนมาร์ต้องพิพากษาขึ้นให้ลงโทษประหารชีวิต <p>➢ ปัญหาและความท้าทายในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ในปัจจุบัน เมียนมาร์ให้ความช่วยเหลือจัดหาทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตเท่านั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมถึงจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง รวมถึงจำเลยในคดีอาญาที่มีความร้ายแรงด้วย • ต้องมีระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่สามารถเชื่อถือและตรวจสอบได้ (Accountable) มีความยั่งยืน (Sustainable) มีงบประมาณในการช่วยเหลือ (Affordable) และสามารถเข้าถึงได้ง่าย (Accessible)
<p>ผู้แทนประเทศฟิลิปปินส์</p>	<p>➢ สำนักงานอัยการ (Public Attorney Office, POA) เป็นหน่วยงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในฟิลิปปินส์</p> <p>➢ POA จะให้ความช่วยเหลือต่อผู้คดีแทนผู้เสียหาย</p> <p>➢ แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ได้แก่ มีบริการให้ความช่วยเหลือประชาชนตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีสายด่วน (Hotline Service) และมีคอลล์เซ็นเตอร์ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย</p>

	<p>ในหนังสือพิมพ์ มีการใช้แอปพลิเคชันและระบบงานออนไลน์ในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนทั่วประเทศ</p> <p>> มีการให้บริการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และคลินิกทดสอบพิสูจน์หลักฐาน</p>
<p>ผู้แทนประเทศ สิงคโปร์</p>	<p>> รัฐธรรมนูญของสิงคโปร์ไม่มีบทบัญญัติรับรองการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่อย่างไรก็ตาม หากประชาชนต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมายและไม่มีรายได้เพียงพอ ก็สามารถติดต่อหน่วยงานต่างๆ ที่ให้บริการได้ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา</p> <p>> การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในคดีแพ่ง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการโดยกองการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย กระทรวงกฎหมาย • เฉพาะคดีแพ่ง • ให้ความช่วยเหลือในทุกชั้นศาล • ทุนความที่ได้รับการแต่งตั้งอาจมาจากเจ้าหน้าที่กฎหมายของรัฐหรือทุนความเอกชนอาสาสมัคร • ต้องเป็นผู้มีรายได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์/ปี และมีเหตุอันสมควรในการฟ้องหรือต่อสู้คดี <p>> การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในคดีอาญา</p> <ul style="list-style-type: none"> • แบ่งการให้ความช่วยเหลือออกเป็น ๒ ระดับตามอัตราโทษ คือ <ul style="list-style-type: none"> ▪ คดีที่มีโทษประหารชีวิต - โครงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายของศาลฎีกา สำหรับความผิดที่มีโทษรุนแรง (Supreme Court's Legal Assistance Scheme for Capital Offenses, LASCO) ▪ คดีที่ไม่ใช่โทษประหารชีวิต - โครงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายอาญาของสมาคมกฎหมาย (Law Society's Criminal Legal Aid Scheme, CLAS) • LASCO เป็นการดำเนินงานของสำนักงานศาลฎีกา โดยได้รับงบประมาณจากรัฐ ให้ความช่วยเหลือเฉพาะคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิต ซึ่งทุนความอาสาจากทุนความเอกชน • CLAS มีกฎหมายกำหนดฐานความผิดที่จะได้รับความช่วยเหลือโดยเฉพาะ และผู้กระทำผิดต้องมีรายได้หรือทรัพย์สินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์/ปี

	<ul style="list-style-type: none"> ➢ บทบาทหน้าที่ของสมาคมกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน <ul style="list-style-type: none"> • สมาคมเป็นองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ • ก่อตั้งโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพกฎหมาย • พระราชบัญญัติวิชาชีพกฎหมาย มาตรา ๓๘ กำหนดให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (Pro Bono) ซึ่งถือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของรัฐ ➢ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายของสมาคมกฎหมาย (Pro Bono Services Office) <ul style="list-style-type: none"> • มีการขอความร่วมมือให้ทุกสำนักงานกฎหมายทำงานเพื่อสังคม โดยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเวลาอย่างน้อย ๒๕ ชั่วโมง/สัปดาห์ • มุ่งส่งเสริมวัฒนธรรมการช่วยเหลือสังคมในกลุ่มวิชาชีพนักกฎหมาย • ให้บริการทั้งการให้คำปรึกษา เป็นทนายความดำเนินคดี และการค้นคว้าวิจัย ➢ นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีมาตรการการเยียวยาแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๒๘๒(๒) และมาตรา ๓๕๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรการการคุ้มครองพยานตามมาตรา ๒๐๔(A) แห่งประมวลกฎหมายการลงโทษทางอาญา
<p>ผู้แทนประเทศ เวียดนาม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ประเทศเวียดนามได้มีการริเริ่มให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่ ๗๓๔/TTg ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๐ และมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย พ.ศ.๒๕๔๙ กฎหมายว่าด้วยคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๓ และกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๔ ➢ โครงสร้างการจัดการในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในเวียดนามนั้น เป็นการดำเนินการสองส่วนควบคู่กันไป คือ การดำเนินการของภาครัฐ และการดำเนินการของภาคสังคม ➢ ระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในเวียดนามแบ่งออกเป็น <ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์กลางให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแห่งชาติ – เป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงยุติธรรม จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนด • องค์กรให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย – แบ่งเป็นองค์กรภาครัฐและ

	<p>ภาคสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ องค์กรภาครัฐ – มีทั้งสิ้น ๒๓ สำนักงานทั่วประเทศ ชั้นตรงต่อสำนักงานยุติธรรมจังหวัด และมีสำนักงานสาขาอีก ๑๙๙ สาขา ตามเขตต่างๆ ทั่วประเทศ ▪ องค์กรภาคสังคม – ประกอบด้วยองค์กรวิชาชีพทนายความ และองค์กรให้คำปรึกษาทางกฎหมาย <p>➢ ผู้ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • คนยากไร้ • ผู้ที่ได้รับเช็ดชูเกียรติจากการปฏิบัติเวียดนาม • ผู้สูงอายุที่อาศัยโดยลำพัง • เด็กอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี • คนพิการ • ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ • เหยื่อค้ำมนุษย์ • บุคคลตามพันธสัญญาระหว่างประเทศที่เวียดนามมีความผูกพัน <p>➢ แนวทางการแก้ไขปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> • แก้ไขค่านิยมการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายให้มีความหมายแคบลง แต่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น • ระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายขาดความเป็นอิสระ • ขยายความครอบคลุมผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น • ขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ • งบประมาณมีจำกัด • กฎหมายบังคับเฉพาะรัฐให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย แต่ไม่มีการกำหนดถึงการให้ความช่วยเหลือโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนของภาคเอกชน (Pro Bono)
<p>ประโยชน์ที่ได้รับ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ได้เรียนรู้แนวทางปฏิบัติในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากผู้เชี่ยวชาญในภูมิภาคอาเซียน ➢ ได้ข้อมูลเพื่อเป็นกรอบการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ➢ ได้สร้างเครือข่ายผลักดันการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรค ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งภูมิภาคต่อไป
ข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> ➢ กรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรม เจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีจึงควรตระหนักถึงการให้บริการแก่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างเต็มที่ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม
ผู้สรุป รายงานการประชุม	นายภัทระ วัฒนชัย นิตกรปฏิบัติการ กลุ่มงานวิชาการ พป.